

The Border Consortium

တၢ်မၤရဲၣ်က့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢ ၂၀၁၃-၂၀၁၇

The Border Consortium

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်	၁
တၢ်ဖံးတၢ်မၤ,တၢ်ထံၣ်စိတၢ်ဒီးတၢ်အလၢ်အပူၤ	၂
တၢ်အလၢ်အပူၤ.....	၂
တၢ်ပံးဖိၣ်ထီၣ်မူၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ	၃
တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်အတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ, တၢ်ပညိၣ်ဒီးတၢ်အစၢၤလၢတၢ်မုၢ်လၢ်အီၤတဖၣ်.....	၄

တၢ်ပိၢ်ထွဲတဖၣ်

- တၢ်ပိၢ်ထွဲ ၁ - သကးပတ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်..... ၉
- တၢ်ပိၢ်ထွဲ ၂ - တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါဘၣ်ဃးကရၢအတၢ်တိၢ်ဟံၣ်တဖၣ် ၁၀

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်

တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢ ၂၀၁၃န့ၣ်တုၤ ၂၀၁၇န့ၣ်အံၤန့ၣ်အိၣ်တၢ်မၤအသီတခဲၣ်သၢ်လၢထံၣ်ဘၣ်စံၣ်
လၢအဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လံၤအိၣ်လၢၤၤၤန့ၣ်န့ၣ်လၢကဘၣ်မၤစၢၤပှၢ်မ့ၢ်ဖျါးဖျါးအတၢ်လိၣ်ဘၣ်နီၣ်နီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ကရၢကရိၣ်ပှၢ်ကျဲၤကျဲၤစးစးဆိတလဲမၤဘၣ်က့ၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒီးသိးကဘၣ်လိၣ်သးဒီးထံၣ်ဂ့ၢ်သးအတၢ်ဆိတလဲအသး
လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဃုတၢ်ဖိးတဆိဘၣ်တဆိဒီးတၢ်မၤဘၣ်လိၣ်ဖိးဒုးက့ၤတၢ်အတၢ်မၤအကျဲ
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကရၢကရိၣ်ဆိတလဲအမံၤဒီးသိးကဘၣ်လိၣ်သးဒီးအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအတက့ၢ်လၢအဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢတၢ်ကဆိၣ် ထွဲမၤ
စၢၤတၢ်မၤဘၣ်လိၣ်ဘၣ်စးက့ၤတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်သးအတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢအိၣ်ထီၣ်လၢပတၢၤလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပ ယီၤ
မ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ်အပူၤဒီးတၢ်ကမၤဘၣ်လိၣ်က့ၤတၢ် တီၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးသိးတၢ်ကထံၣ်သ့ၣ်ညါ လၢခါဆူညါ န့ၣ်တၢ်
ဆုၤက့ၤပှၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဆူအထံအကီၢ်ပှၢ်န့ၣ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတီၢ်ကတီၢ်ပၤသးလၢတၢ်ဆုၤက့ၤပှၢ်ဆူအထံအကီၢ်ဒီးက့ၤပၤဖိၣ်အိၣ်ဒီးပှၢ်တၢၤလၢအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပှၢ်တဖၣ်အကျဲ
န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်လၢတၢ်တဲထီၣ်က့ၤကဒီးအိၣ်လၢတၢ်မၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးအပူၤဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲ
တၢ်မၤအကျဲတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်က့ၤအိၣ်လၢဒီးတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်ကဘၣ်တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်အိၣ်ဒီးကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အရူ
ဒိၣ်လၢတၢ် ပညိၣ်ဃာ်အိၣ်တဖၣ်ဒီးအမ့ၢ် ပှၢ်လၢနးနးကျဲၤကျဲၤအဒိၣ်ကတၢ်တဖၣ်, ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အိၣ်အသီသံၣ်ဘဲလၢတၢ်
မၤန့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအတၢ်တီၢ်ကျဲၤတၢ်မၤအပူၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်ဖိသၢ်အိၣ်ဖျါးသိးဖိသၢ်ဆဲးအတၢ်အိၣ်တၢ်
မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကရၢကရိၣ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်လဲၤ ထီၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအကျဲတဖၣ်, စုအတၢ်ဟဲန့ၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတ
ဖၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအသီတဖၣ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအဂီၢ်, တၢ်မၤမ့ၢ်ကျဲၤကွဲၤကွဲၤဆဲးဆဲးဖိအဂီၢ်
ဒီးတၢ်မၤသ ကိးတၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်စုသ့အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အတၢ်
သိၣ်လိဃုာ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်စုမၤစၢၤမိၢ်ပှၢ်လၢတၢ်ကစးထီၣ်မၤမ့ၢ်ကျဲၤကွဲၤကွဲၤဆဲးဆဲးဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤတၢ်မၤလၢအမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ကဒုလီၢ်န့ၣ်ပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပှၢ်စုသ့ခိၣ်သ့အတၢ်
မၤလၢအမ့ၢ်တၢ်တ့ၢ်တၢ်လၢသ့ၣ်(လဲးသမါ)အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဆိးအလီၢ်တ
ဖၣ်, တၢ်သ့အိၣ်ထီၣ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢ အကျဲၤဒီးတၢ်ပံာ်တဖၣ် ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပှၢ်တၢၤလၢအတၢ်ပၤဆုၤန့ၣ်ဆၢၣ် အတၢ်ဖိ
တၢ်လံၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်.

ပှၢ်တၢၤအတၢ်ပၤဆုၤတၢ်န့ၣ်အဂီၢ်အဘါကဆူၣ်ထီၣ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ခိၣ်ဖျါးလၢတၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်သိၣ်လိဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်,
ပှၢ်ကိးက လုၢ်ပၣ်ဃုာ်လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်မၤဒီးတၢ်ဆၢတဲာ်တၢ်တဖၣ်အပူၤ. ပှၢ်တၢၤလၢအပၣ်ဃုာ်လဲလၢတၢ်ပၤဆုၤ
တၢ်အတၢ်မၤပှၢ်တဖၣ်န့ၣ်, ကဘၣ်ပံးဃာ်တဲာ်မၤအကျဲၤအကျဲၤတဖၣ်အံၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးလုၢ်တုၤလုၢ်တီၤဒီးသိးကကဲထီၣ်
ခါၣ်စးလၢကစံးဆၢက့ၤတၢ်ဆူကလုာ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးဆိလီၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတကပၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်ကရၢကရိၣ်အခွဲး
လၢကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်အတၢ်ထံၣ်စိတၢ်ဒီးအတၢ်စံးဆၢပှၢ်တၢၤလၢအတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်လၢတၢ်လီၤလၢပှၢ်တၢၤက့ၤအိၣ်ဝဲသ့အလီၢ်
တဖၣ်ဃုာ်ဒီးပှၢ်တၢၤလၢအဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဖျါးဖျါးတဖၣ်ဖဲတၢ်လဲလိၣ်သးအဆၢကတီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) အၢၣ်လီၤပၤဂံၢ်ပၤကျဲၤဒီးလၢကမၤသကိးတၢ်ဒီးပှၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဖျါးဖျါးတဖၣ်ဒီးပှၢ်တၢၤလၢအဘၣ်က့ၤဆၢၣ်
မဲာ်တၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်သးအတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်လၢကဃုတၢ်ဘျါဆဲးက့ၤတၢ်အကျဲၤလၢအအိၣ်စံာ်အိၣ်ကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်
လီၤ. ပမ့ၢ်လၢလၢ ခါဆူ ညါလၢပထံၣ်စိအိၣ်သ့န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကထံၣ်န့ၣ်ဘၣ်က့ၤဝဲတၢ်အသူးသ့ၣ်တၢ်လၢကပီၤဒီးတၢ်ဃုတၢ်ဖိး
လၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ခိးယံာ်တၢ်မးဝဲလံၤန့ၣ်လီၤ.

တမ်းတမ်း၊ တံတံတံတံတံတံတံတံတံ

တမ်းတမ်း

တံတံတံ (TBC) မှာကရသဘူတဖုလတအိဉ်ဒီးတံကွာ်စိလကမန့တံဘဉ်ဘူလအဂီဒီး မှာကရတဖုလအမာ သကီးတံဒီးပုလုာ်မံးဖိုးဒီးပုဘဉ်ကွာ်ဆာ်ခဲတံဘဉ်ကံဂုာ်လိာ်သးအတံဘဉ်ဒီးဘဉ်ထံးလကီာ်ပယီမုာ်ထီဉ်ကလံ ထံးတကပ၊ လကမစာပုဂံာ်ဖိအတံလိာ်ဘဉ်တဖုဒီးဆီဉ်ထွဲမစာတံဘဉ်ဆဲအကျဲလပုတဝါလိာ်ဘဉ်ဝဲခိဉ်သ့ဉ်မိ ပုတဖုအဂီလကတံဘဉ်ထံဉ်န့တံဘဉ်ဖိဒီးတံဂုထီဉ်ပသီထီဉ်အဂီန့ဉ်လီ။

တံတံတံတံ

တံတံတံ (TBC) အတံတံတံတံကီာ်ပယီလကအိဉ်ဒီးတံဘဉ်ဖိလကအပုာ်ဒီးတံယုာ်ထီဉ်ကဲဟီဉ်ခိဉ်ဖိအခဲး အယာ်၊ ကလုာ်တကလုာ်ဘဉ်တကလုာ်အတံဘဉ်ဖိလိာ်သးဒီးပုတဝါဖိတဖုကဘီဉ်ထီဉ်ညီထီဉ်ဂုထီဉ်ပသီထီဉ်အဂီ။

တၢ်ဟံးဖီၣ်ထီၣ်မူၢ်ဒါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

တၢ်အိၣ်သးအဂ့ၢ်

- ကျိၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်ကဟ့ၣ်ပုၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲအခွဲးလၢကအိၣ်ဆိးဒဲးလၢတၢ်အိၣ်ကတုၤတဖၣ်တလီၢ်အတၢ်လီၢ်ပူၤတုၤလၢတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဂ့ၢ်ထီၣ်လၢကက့ၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဃုၤတၢ်ဖိးဒီးတၢ်မၤဃုၤလိာ်ဖိးလိာ်က့ၤတၢ်လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤအတၢ်မၤအကျိၤအကျဲၤလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်ကဂ့ၢ်ထီၣ်ဒီးလၢခံတယံာ်ဘၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်သးကဂ့ၢ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆုၤက့ၤပုၤဃုၤမ့ၢ်ပးဖျိးတဖၣ်ဆူအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဃုၤမ့ၢ်ပးဖျိးတဖၣ်လိာ်ဝဲလၢကဘၣ်အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢကက့ၤဝဲဒီးက့ၤအိၣ်သကိးဃုၤဒီးအဟံၣ်ဃီတၢ်လီၢ်အပုၤတတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်လဲၤဆူကီၢ်သၢဘၣ်တဘျီအနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ကစ့ၤလီၤဝဲ.
- တုၤမ့ၢ်ပုၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်မ့ၢ်က့ၤအိၣ်က့ၤလၢအကစၢ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤလံၤသန့ၣ်က့ၤ, ပုၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲကအိၣ်လီၤတဲာ်တုၤဒီးတနီၤလၢကီၢ်ကျိၣ်တဲၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကရၢကရိ

- ထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးအတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်လၢကျိၣ်တဲၣ်ပူၤန့ၣ်ကအိၣ်ဒဲးဝဲဒီးကဆဲးမၤစၢၤဒဲးအတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးအတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်လၢကျိၣ်တဲၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးအတၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢကျိၣ်တဲၣ်ပူၤတဖၣ်ကဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်လိာ်က့ၤအိၣ်ဒဲးတၢ်အိၣ်သးအတၢ်ဆီတလဲသးအသိးန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကဟ့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) အခွဲးလၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်အတၢ်မၤလီၢ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ, တၢ်ကဟ့ၣ်အိၣ်အခွဲးလၢကန့ၣ်လီၤဆူကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတကပၤ ဒီးတၢ်ကဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအိၣ်လၢ ကတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်လၢတၢ်လီၢ်လၢတၢ်က့ၤအိၣ်ကသ့ဝဲအလီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) အတၢ်ကရၢကရိအပုၤမၤတၢ်ဖိးတဖၣ်ကကွၢ်ဃုၤတၢ်လၢကဟံးဖိၣ်မၤဆူၣ်ထီၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂံၢ်အဘါအဒိၣ်ကတၢ်လၢကဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤဃုၤမ့ၢ်ပးဖျိးတဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်အလုၢ်အပူၤဆူတၢ်တီၢ်ကျဲၤတၢ်မၤတခါဘၣ်တခါစုာ်စုာ်န့ၣ်လီၤ.
- ကျိၣ်စုာ်မၤစၢၤလၢပုၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲအိၣ်လၢကျိၣ်တဲၣ်ပူၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်တၢ်တၢ်ဒီးအိၣ်ကအိၣ်အါထီၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယံာ်လၢတၢ်ကမၤန့ၢ်ကျိၣ်စုာ်မၤစၢၤလၢတၢ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢကီၢ်ပယီၤပူၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲအဃီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တၢ်ကျဲအတၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်

တၢ်အိၣ်ကတၢၢ်ကတီၤသး

တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤဖျါမုၢ်ဟးဖျါးဒီးပုၤတၢၢ်လၢလီၤကတီၤပုၤတဖၣ်ဒ်သိးလၢကတီၤစၢၤမၤစၢၤလီၤသးဒီးကတၢၢ်ကတီၤအသးလၢတၢၢ်သး အိၣ်ကက့ၤကဒါက့ၤဝဲဆူအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ ပုၤပုၤဖျါးဖျါး, အိၣ်ဒီးအသူးသ့ၣ်လၢကတီၤ ဒီးက့ၤအိၣ်ဖျိၣ်ဃုာ်ဒီး ပုၤဂုၤဂၤသ့ဝဲလၢကတီၤပုၤဖျါထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤဖဲလၢတၢၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဂ့ၤထီၣ်ဝဲအဆၢကတီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အစၢလၢတၢၢ်မုၢ်လၢအိၣ်တဖၣ်

- တၢ်ကဟုကယၢ်အါထီၣ်ပုၤထံဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်လၢတၢၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်ဒီးတၢ်မၤအမၤသီအိၣ်လၢကတီၤပုၤဖျါထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤခိဖျိတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤသးလၢတၢၢ်နီၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲဒီး တၢ်ကတီၤသကိးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါအတီၤပတီၢ်ဃုာ်ဒီးကတီၤပုၤဖျါဒီးပုၤမုၢ်ဆုၣ်မုၢ်ဂီၤလၢအိၣ်ဒီးမူဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဃုာ်ဖိးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်ဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်ပုၤတၢၢ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီးပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအပုၤတၢၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သးအိၣ်က့ၤဆူကစၢ်အထံလီၤကီၢ်ပုၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၢ်ပုၤတဖၣ်ဘၣ်တၢ်လူၤမၤပိၣ်ထွဲအိၣ်.
- တၢ်ကတၢၢ်ကတီၤသးလၢတၢၢ်က့ၤကဒါက့ၤဒီးက့ၤဟံၣ်ဖျိၣ်ဃုာ်သးဒီးပုၤအိၣ်ဖဲလီၤကတီၤဖဲန့ၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲပုၤဃုာ်ဝဲဒီးကလုာ်ခဲလၢကတီၤပုၤဖျါမုၢ်ဟးဖျါးတဖၣ်, ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအကမံးတံၢ်တဖၣ်, ပုၤတၢၢ်လၢအိၣ်လၢတၢၢ်လီၤလၢတၢၢ်က့ၤအိၣ်သ့ဝဲတဖၣ်ဒီးပုၤမုၢ်ဆုၣ်မုၢ်ဂီၤလၢအိၣ်ဒီးမူဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ခိၣ်လဲလီၤသးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲလၢကတီၤဆၢခံခီပၤလၢကတီၤကရၢကရိလၢအမၤစၢၤတၢ်ဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢအမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ခံခါအဘၣ်စၢၤ လၢအအိၣ်လၢကတီၤပုၤဖျါထီၣ်ကလံၤထံးဒီး ကျိၣ်တဲၣ်ကီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်အခွဲအိၣ်လၢကမၤန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲဘၣ်ဃးတၢ်က့ၤဆူထံလီၤကီၢ်ပုၤအဂ့ၢ်ဒီးနီၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲလၢကတီၤပုၤဒီးလၢဒဲကတီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲအလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တခါလၢကမၤန့ၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲအဂီၢ် ဘၣ်ဃးတၢ်ဃုာ်သ့ၣ်ညါပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲလၢဒဲကတီၤပုၤအတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဒီးပုၤဖျါမုၢ်ဟးဖျါးလၢအအိၣ်လၢကတီၤပုၤဖျါထီၣ်ကလံၤထံးတကပၤန့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) အိၣ်ဒီးတၢ်ဃုာ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲဒီးလံၢ်လဲၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါလၢတၢၢ်န့ၣ်အိၣ်သ့ဒီးချူးဆၢချူးကတီၢ် ဘၣ်ဃးဒီးပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒီးပုၤဖျါမုၢ်ဟးဖျါးလၢတၢၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်လီၤသးအတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတနီၤအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤသးဒီးအကစၢ်ဖၣ်ဝဲသးဆူၣ်ဃုာ်ထၢလၢကက့ၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒီးပုၤတဝၢအတၢ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်

ဟံၣ်ပုၤတဝၢအတၢ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဒီးဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤတဝၢလၢအဘၣ်ဃုာ်မုၢ်ဒီးပုၤတဝၢလၢအဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၢ်တၢ်ဘၣ်ကံၢ်ဂ့ၢ်လိာ်သးအတၢ်မၤဘၣ်ဒိးဘၣ်ထံးတၢ်တဖၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၢ်က့ၤအီၤတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲၤလၢအဂၢၢ်ကျၢၤဒီးအိၣ်ကၢအိၣ်ခိးဝဲတဖၣ်ဒီးဖျိတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်အီၤထီၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကံၢ်အစီတဖၣ်,တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်အီၤထီၣ်ပုၤတဝၢအတၢ်မၤသကိးတၢ်အစုၣ်ပုၤတဖၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကမၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်အစၢလၢတၢ်မုၢ်လၢအီၤတဖၣ်

- တၢ်မၤဂၢၢ်မၤကျၢၤထီၣ်ပုၤတဝၢဖိလၢအအိၣ်လၢခိၣ်န့ၢ်သဝီပုၤလၢကျိၤလၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတကပၤတဖၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးမၤန့ၢ်က့ၤအတၢ်စုၣ်လိာ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် လိးန့ၢ်က့ၤအတၢ်စုၣ်လိာ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်ဒီးဖျိတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ဒီး တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အတၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်မၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- ပုၤတဝၢအတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကံၢ်အစီအီၤထီၣ်လၢတၢ်ဆီလီၤဟံၣ်လီၤတၢ်တိာ်ပၤဒီးမၤတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ကူအိၣ်လၢလၢပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ကီၢ်တဲၣ်အပူၤတဖၣ်ဒီးဖျိတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်တၢ် ဒီး တၢ်ဘၣ်ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအအိၣ်န့ၢ်ယံၣ်ဒီးဂၢၢ်ကျၢၤဝဲတဖၣ်လၢအ ကြး အဘၣ်ဒီး တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်အိၣ်သးလၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတကပၤန့ၢ်လီၤ.
- ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်အတၢ်စုၣ်သ့ခိၣ်ဘၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဂ့ၤထီၣ်လၢကန့ၢ်လီၤမၤတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢခိၣ်န့ၢ်သဝီတဖၣ်အပူၤသ့ဝဲ.
- ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်စးထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အတၢ်မၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဆံးဆံးဖိဒီးသ့အံးထွဲကွၢ်ထွဲဝဲ.
- ကရူၢ်လၢအဟံၣ်ကီၤစုဒီးဟ့ၣ်လီၢ်စုတဖၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်ကမၤန့ၢ်ဘၣ်စုၣ်ပုၤဒီးမၤအီၤထီၣ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိအစုၣ်ကီၤတဖၣ်.
- ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲအဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ဒုးလဲၤတရံးအစုၣ်တၢ်ဟဲန့ၢ်ခိၣ်ဖျိတၢ်မၤတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်စု(ပုၤမၤတၢ်လၢအိၣ်ဒီးအဘူးအလဲတဖၣ်)အတၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်မၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့စုၣ်ဘၣ်အတၢ်မၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီၤအတၢ်လိၣ်

တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီၤအတၢ်လိၣ်န့ၣ်တၢ်ပညိၣ်အိၤထဲလၢပုၤလၢအနးနးကျဲၤကျဲၤအိၣ်ကတၢၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီၤအတၢ်လိၣ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်အိၣ်ကူၤအိၣ်လၢဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ကူၤအိၣ်လၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အစၢၤလၢတၢ်မ့ၢ်လၢအိၣ်တဖၣ်

- ပုၤဘၣ်ကိၣ်ဘၣ်ခဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ကူၤအိၣ်လၢအကြၢၤအဘၣ်ဒီးလၢဝဲလီၤဝဲလၢကီၢ်ကီၢ်တဲၣ်အပူၤ ဃုၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီၤအနးနးကျဲၤကျဲၤအိၣ်ကတၢၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီးမၤစၢၤလီၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီၤအနးနးသန့ၤလီၤအသးသ့တဖၣ်အဂီၢ်, ခိၣ်ဖျိပုၤတဝၢပၤဆုၤတၢ်မၤအကျဲၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်မၤမူၤဒါလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးတီၢ်ဝဲလီၤဝဲဒီးမၤတၢ်မၤအကျဲၤအကျဲၤအဂ့ၢ်လၢတၢ်ပညိၣ်ဟံၣ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဃုၣ်မ့ၢ်ဟးဖျိးလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတကပၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်အိၣ်တဖၣ်.
- တၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကအိၣ်အိၤအဂီၢ်အိၣ်အိၣ်ခိၣ်ဖျိတၢ်ထုးထီၣ်ဒီးမၤကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်သီသံၣ်ဘ့တဖၣ် ဒီးတၢ်ဆိၣ်တလဲၣ်ကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်ဒ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်ပူၤအကျးလိၣ်ဘၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢတၢ်မၤတၢ်စိၣ်ဆုၤပနံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂီၢ်န့ၣ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဝဲခိၣ်ဖျိလၢတၢ်မၤအိၣ်သ့လုၤတုၤလုၤတီၤဒီးအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျဲၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.
- ဟံၣ်န့ၣ်ဃီထၢတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကဃုထၢတၢ်အိၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤစၢၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ဆုၤစ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဖျိၣ်လီၤယၢ်လီၤပုၤတဝၢလၢအိၣ်လၢခိၣ်န့ၣ်သဝီတဖၣ်အိၣ်ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်တၢ်

တၢ်မၤအါထီၣ်ဂ့ၤထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤတၢ်မၤလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤမူဒါလီၤတၢ်လီၤဆဲး, တၢ်ဒုးပၣ်ဃုၣ်ပုၤကလုာ်ခဲလၢၣ်, တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်တၢ်ဒီးတၢ်မၤဘၣ်လိာ်ဖိးဒုးက့ၤတၢ်မၤအကျဲတဖၣ်ခိဖျိတၢ်အါထီၣ်ဂ့ၤထီၣ်ပုၤတၢ်ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, မၤဂ့ၤထီၣ်ထံဖိကိာ်ဖိအတၢ်ရၢလိာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လိာ်သးသပုၤပုၤလၢတၢ်န့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အစၢလၢတၢ်မ့ၢ်လၢအိၣ်တဖၣ်

- တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ကဲခိၣ်ကဲန့ၣ်အကျဲကပူၤန့ၣ်တၢ်မၤအိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးတၢ်ဒုးပၣ်ဃုၣ်ပုၤကလုာ်ခဲလၢၣ်. နမၤလီၤတၢ်အိၣ်သ့ခိဖျိတၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢတၢ်မၤအိၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်တၢ်မၤအိၣ်ပုၤဂ့ၤဝိဘၣ်ထွဲတၢ်လိာ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အသိးခိဖျိတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပုၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ပၤဆုၢ်ဒဲးကဝီၤအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အကျိၤအကျဲတဖၣ်ဘၣ်တၢ်က့ၤကွၢ်က့ၤအိၣ်,မၤဂၢၢ်မၤကျဲၤထီၣ်ဒီးစံးဆၢက့ၤပုၤတၢ်ဝၢ.
- ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတဖၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်အခွဲးအယၢ်အါထီၣ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤဒီးတၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ်အပူၤခိဖျိတၢ်ထီၣ်ဘၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်သိၣ်လိ, ပုၤတၢ်ဝၢအတၢ်မၤသကိးတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးပုၤတၢ်ဝၢအတၢ်ကဲခိၣ်ကဲန့ၣ်လၢတၢ်ဖိးတၢ်မၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတၢ်ဝၢအတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အဂီၢ်အဘၢဆူၣ်ထီၣ်လၢကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်တၢ်ကဲခိၣ်ကဲန့ၣ်အတၢ်မၤလၢအပုၤတၢ်ဝၢဖိအအဂီၢ်ဖဲလၢတၢ်အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢကက့ၤကဒါက့ၤဒီးတၢ်ဆုၢ်က့ၤပုၤဆူၣ်အထံအကီၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်(TBC) အတၢ်တီၢ်ကျဲၤတၢ်မၤခဲလၢၣ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤပိာ်မုၢ်ဒီးကရူၢ်လၢအခၢၣ်စးတပၣ်တဖၣ်န့ၣ်အခၢၣ်စးကပၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးန့ၣ်လီၤမၤသကိးဘၣ်တၢ်အါထီၣ်လၢတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- အိၣ်ဒီးကမုၢ်အတၢ်အိၣ်ဖျိတၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီးပုၤဂ့ၤဝိအတၢ်လိာ်အတၢ်ကဟုၤကယၢ်, အတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးအတၢ်ဘၣ်ဆုၢ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတၢ်ဝၢအခၢၣ်စးဒီးလီၢ်ကဝီၤပူၤအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢအိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအလီၢ်လၢအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ်န့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အါထီၣ်လၢတၢ်သ့ဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ဒီးရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်မၤအရူၤဒိၣ်တဖၣ်လၢကမၤဝဲဒီးမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဝဲသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကရၢကရိအတၢ်အိၣ်ထီၣ်ထီၣ်

ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်(TBC)တၢ်ကရၢကရိအတၢ်အိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ယၢတဖၣ်ဒီးအတၢ်ပၢဆၢကွၢ်စီၤလၢကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်ကဘၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤတၢ်မၤအကျိၤအကျဲၤလၢအလဲၤလိာ်သးဒီးအိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အစၢလၢတၢ်မ့ၢ်လၢအိၣ်တဖၣ်

- ထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) အပူၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤမၤသကိးတၢ်ကရၢအပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် ဒီးအတၢ်လဲၤခိဖျိလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤတဝၢအတၢ်တီၢ်ကျဲၤတၢ်မၤတဖၣ် လၢကွီၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဃုတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢလၢကမၤန့ၢ်စ့မၤစၢၤလၢပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်လံစ့အလီၢ်လီၢ်တဖၣ်အအိၣ်ဒီးစ့မၤစၢၤလၢတၢ်လီၢ်အဂုၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လၢဝဲလီၢ်ဝဲခိဖျိတၢ်မၤသကိးဒီးပုၤမၤသကိးတၢ်အကရၢဖိတဖၣ်အဃိတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်မိၢ်ပုၢ်ကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- မုၢ်ခွါအတၢ်ထဲသိးလိာ်သိး,တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲဒီသဖေသၣ်ဒီးတၢ်ကဟုကယၢခိၣ်ဃၢၤဝဲတရံးတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ထံဆိကမိၣ်ဆးဃုၢ်အိၣ်လၢထံၣ်ဘၣ်စံၣ်(TBC)အတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျဲၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်မၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ကတိၤစၢၤတၢ်, တၢ်တီၢ်ကျဲၤတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤသးဃုၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢအလီၢ်တၢ်လီၤဆဲးဒီးတုၤလီၤတီၤလီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သမံသမိးဒီးထီၣ်ကွၢ်စီၤကွၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) အပူၤဒီးလၢကရၢမၤသကိးတၢ်တဖၣ်အပူၤ ခိဖျိတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးတၢ်လၢအလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီးတၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်ဒီးလၢတၢ်ကရၢကရိအတၢ်အိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပိၤထွဲ (၁) တၢ်သကးပတ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢတၢ်ကဘၣ်မၤပိၤထွဲအီၤတဖၣ်

ထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) ၵုၣ်ကျဲးစးလၢကဖိကနၣ်မၤထွဲဝဲ -

- International Red Cross နိး Red Crescent Movement နိး Non-governmental Organisations in Disaster Relief (1994) အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢတဖၣ်.
- တၢ်သိၣ်တၢ်သီအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢအဘၣ်တၢ်ဖုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢလိၢ်ကဝီၤပူၤသုးကမံးတံၢ်ကရၢလၢအဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဒီသဒေတၢ် လၢအမ့ၢ်တၢ်ဃုမၤန့ၢ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဃးမုၢ်ခွါအတၢ်အိၣ်ဃုၣ်တတီၢ်တၢ်ဒီးတၢ်မၤကမၣ် ပုၤ ၵုၢ်ဝီအတၢ် လိၣ်ဘၣ်ဖဲလၢတၢ်နးတၢ်ဖီၣ်အဆၢကတီၢ်(၂၀၀၂) (Core Principles Developed by the Interagency Standing Committee Task Force on Protection from Sexual Exploitation and Abuse in Humanitarian Crises (2002))
- ကမံးတံၢ်ကရၢမၤသကးတၢ်လၢပုၤဃုၢ်မံးဖျိးဂီၢ်လၢက့ၣ်တဲၣ်ကီၢ်ပူၤ(CCSDPT)အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ (၂၀၀၈)

ထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) အပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဘၣ်တဂၤစုၣ်စုၣ်ဆဲးလီၤစုအမံၤ လၢတၢ်သကးပတ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢအလၢ အ ပုၤအံၤအပူၤလၢအပၣ်ဃုၣ်ဝဲဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤသးလၢတၢ်ကဟုကယၢ်ဖိသၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်(TBC) မၤထွဲဒ်တၢ်မၤစၢၤပုၤၵုၢ်ဝီအတၢ်လိၣ်ဘၣ်အလံာ်တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ် ဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်တတၢ်တနါအ တီၤပတီၢ်အဆံးကတၢ်. (Humanitarian Charter and Minimum Standards in Disaster Relief (Sphere))

ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်(TBC) မၤသကးဃုၣ်တၢ်ဘျးဘျးတံၢ်တံၢ်ဒီးက့ၣ်တဲၣ်ပခိၣ်ဒီးမၤထွဲဝဲက့ၣ်တဲၣ်ပခိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ.

ထံၣ်ဘၣ်စံၣ်(TBC) တၢ်ပိၣ်ကတီၤသကးလၢကမၤတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးကီၢ်ပယီၤတၢ်ဃုတၢ်ဖိးအလီၢ်ခၢၣ်သးလၢကဖုးအိၣ်ထီၣ် ဝဲတၢ်ရူလိၣ်မုၢ်လိၣ်သးဒီးကီၢ်ပယီၤပခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပိၤထွဲ ၂ - တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါဘၣ်ဃးကရၢအတၢ် တၢ်ပိၤတဖၣ်

တၢ်တၢ်ပိၤလၢတၢ်ဖိလၢတဖၣ်အံၤပၣ်ဃုာ်ဝဲလၢထံၣ်ဘၣ်စံၣ် (TBC) အသဲစးတၢ်ဘျုးလၢတၢ်ကဘၣ်မၤပိၤထွဲအီၤအပူၤ (TBC Articles of Association), အဆၢကတၢ်ဖဲလၢဆဲးလီၤအမံၤဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢအမၤစၢၤပုၤလိၣ်ဘၣ်တၢ် တဖၣ်လၢကီၢ်အကလံးဒီးဂုၤလ် (Charity Commission of England and Wales) ဝဲၤ၂၀၀၅န့ၣ်.

ပုၤကီၢ်ပယီၤအပုၤဃုာ်မ့ၢ်ဖျိးလၢလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်ခိၣ်ထံးတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤဒ်ပုၤ ဂ့ၢ်ဝီအတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဘျုးအသိး.

ပုၤဃုာ်မ့ၢ်ဖျိးအပုၤတဝၢလၢကီၢ်ပယီၤပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ရူၤလိၣ်မုၢ်လိၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်စ့ၤဝဲၤတဖၣ်န့ၣ်တၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ် အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကံၢ်အစီၤဒီးအတၢ်စုၤသ့ခိၣ်ဘၣ်တဖၣ်ဒ်သိးလၢအဝဲသ့ၣ်ကန့ၣ်လီၤမၤသကိးဘၣ်တၢ်အါထီၣ်လၢပုၤတ ဝၢအပူၤသ့ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်အတီၤပတီၢ်တုၤသိးထဲသိး, တၢ်လီၤဆီလိၣ်သးအကလုာ်ကလုာ်တဖၣ် ဒီးကလုာ်ဖျိးတဖၣ်ပုၤဒီး တၢ်မုၢ် တၢ်ခုၣ်တၢ်ဃုာ်လိၣ်ဖိးလိၣ်သးလၢ ကမုၢ်အတၢ်ဘၣ်ဘျုးဘၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ် ခိၣ်ဖျိတၢ်တီၣ်ဖျိထီၣ်ပုၤဃုာ်မ့ၢ်ဖျိးအ တၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိအခွဲးယၢ်တဖၣ် (ဒ်အဘၣ်တၢ်ပိၤလီၤတၢ်လံအီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိဖျါအတၢ်ပိၤဖျါထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိအခွဲး ယၢ်ဃုာ်ဒီးအတၢ်ပိၤထွဲထီၣ်အခံလၢအမုၢ်ဘီမုၢ်စၢၤဖျိၣ်ကရၢအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ဒီးအတၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတဖၣ်)လၢကီၢ်ကီၢ် တဲၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤကီၢ်ဆၢအလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်ခိၣ်ဖျိလၢတၢ်လုၤဃုာ်သမံသမိးဒီးထီၣ်ကွၢ်စီၤကွၢ်အီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.